



Monumentnummer*: 523001

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 20349/3

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Nijmegen		Nijmegen		Gelderland		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Oranjesingel	17		6511 NL	Nijmegen		Centrum
Oranjesingel	17	A	6511 NL	Nijmegen		Centrum
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel		
NIJMEGEN	B	4410				

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Halfvrijstaand HERENHUIS met oorspronkelijk SMEEDIJZEREN HEKWERK rond de voortuin, gelegen aan de zuidzijde van de Oranjesingel. Het pand is vermoedelijk rond 1915 gebouwd door en naar ontwerp van het aannemersbedrijf Gebr. Haspels in een overgangsstijl, die invloeden vertoont van het rationalisme en het baksteenexpressionisme.

De begane grond (nr 17a) huisvest ten tijde van de aanwijzing een kantoor, de verdieping en de zolder (nr 17) zijn bewoond.

Omschrijving

Het in stand verband gemetselde, bakstenen pand is opgetrokken op een nagenoeg vierkant grondplan en telt twee bouwlagen onder een, met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen gedekt mansardedak. Het pand is gedeeltelijk onderkelderd. In de voorgevel zijn versieringen aangebracht met deels zwarte kalkzandsteen. Een deel van de vensters hebben inpanidige rolluiken en worden ontlast door een zandstenen latei.

Links bevat het pand een eenlaags uitbouw onder een plat dak. De uitbouw is later toegevoegd.

De asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL bevat links een risalerend gedeelte met op de begane grond een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registregegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



driezijdige erker met afgeschuinde zijden. Het voorvlak heeft een vensters met 12-ruits bovenlicht, de zijvlakken met 6-ruits bovenlicht. Alle bezet met geel kathedraalglas. De muurdammen van de erker hebben op de hoek siermetselwerk. De erker wordt beëindigd met een kunststenen latei. Boven de erker een balkon met balustrade van siersmeedwerk, toegankelijk via een pui met 2-ruits stolpdeur en smalle enkelruits zijlichten met een driehoekige beëindiging. Boven de zijlichten een 3-ruits bovenlicht, boven de deuren een 9-ruits bovenlicht bezet met geel kathedraalglas. De pui is gevat in een licht risalerend gedeelte dat zich naar boven toe voortzet en eindigt in een topgevel. De pui wordt ontlast door een kunststenen lijst. Ter weerszijden van de pui heeft de gevel een geknikte pilaster, uitgevoerd in siermetselwerk. De pilasters worden beëindigd met een bakgoot op klossen. In de topgevel bevinden zich speklagen ter hoogte van de onder- en bovendorpel van het 6-ruits stolpvenster. De horizontale roeden van het venster verdikken bij de stolpnaad. Het venster heeft een geknikte bovenzijde. Onder de lekdorpel bevindt zich siermetselwerk met geometrische figuren in zwarte kalkzandsteen. De top wordt afgesloten met een lijst, die de geknikte vorm van de geveltop volgt. De horizontale delen rusten op consoles, de schuine delen op klossen.

Rechts heeft de voorgevel op de begane grond links een schuifvenster met 9-ruits bovenlicht bezet met geel kathedraalglas en rechts een rondboogportiek met de hoofdentree. De entree, bereikbaar via een hardstenen stoep, bestaat uit een paneeldeur met een smal glaspaneel achter siersmeedwerk en met een half rond bovenlicht boven een in de hoeken gesneden kalf. De verdieping heeft een drielicht met in het midden een 2-ruits stolpraam en een 9-ruits bovenlicht. Links en rechts een smal zijlicht met 3-ruits bovenlicht. De bovenlichten zijn bezet met geel kathedraalglas. De gevel wordt afgesloten met een houten bakgoot op klossen boven een fries van siermetselwerk. Het dakvlak heeft hier een dakkapel met twee 4-ruits ramen.

De symmetrisch ingedeelde voorgevel van de uitbouw bevat in het midden een toegang met houten deur en een 8-ruits bovenlicht achter siersmeedwerk, waarin een dubbel(?) monogram is aangebracht. Links en rechts van de entree is een 10-ruits venster aangebracht, eveneens achter siersmeedwerk. Het siersmeedwerk heeft dezelfde indeling als de roedeverdeling van de vensters. De gevel wordt beëindigd met een lijst van siermetselwerk tussen twee hoger opgaande penanten met daartussen een hekwerk.

De LINKER ZIJGEVEL heeft links een ingehakt - en vermoedelijk verplaatst - venster met enkelruits onderraam en 12-ruits bovenlicht bezet met meerkleurig glas-in-lood. Boven de aanbouw heeft de gevel een venster met 2-ruits stolpraam en 12-ruits bovenlicht. De kelder is toegankelijk via een met staal beklede deur. Rechts van de deur zijn later glazen bouwstenen aangebracht.

De ACHTERGEVEL heeft op de begane grond rechts een driezijdige serre. Het voorvlak bevat een 2-ruits stolpdeur, de zijvlakken een enkelruits raam. De schuin geplaatste zijvlakken hebben een 6-ruits bovenlicht, de deuren een 12-ruits. Alle bezet met meerkleurig glas-in-lood. Links heeft de gevel twee 2-ruits stolpvensters en geheel links een paneeldeur met 4-ruits glaspaneel, alle met 6-ruits bovenlicht. Boven de serre bevindt zich een rechthoekig balkon met oorspronkelijke houten balustrade. Het balkon is toegankelijk via een 2-ruits stolpdeur met 12-ruits bovenlicht. Links heeft de gevel een drielicht met in het midden onder een 2-ruits stolpraam met 6-ruits bovenlicht. Links en rechts hiervan een enkelruits venster met 3-ruits bovenlicht. Het dakvlak bevat twee niet oorspronkelijke dakkapellen.

De gevel wordt afgesloten met een licht uitkragende band met vlak onder de houten bakgoot een muizetand.



De achtergevel van de aanbouw heeft links een toegang met paneeldeur met 4-ruits glaspaneel en 6-ruits bovenlicht en rechts een venster met enkelruits onderraam en gedeeld bovenlicht met meerruits ramen. De achtergevel van de aanbouw heeft een zigzaggend verloop en bevat geheel rechts een lagere eenlaags uitbouw.

Het pand heeft een rijk INTERIEUR. De entree, ruime hal en keuken hebben een tegelvloer, die per ruimte verschilt in kleur en motief. De entree heeft een lambris van geglazuurde tegels, evenals de keuken. De hal heeft een houten lambris. De trap heeft houten, gesneden balusters en een fraai gesneden trappaal. De trap wordt verlicht door een groot glas-in-loodvenster in de rechter zijgevel. Op de begane grond hebben de kamers stucplafonds met perklijst en middenornamenten met bloemenmotieven. Op de verdieping hebben deze plafonds eenvoudige cirkelvormige ornamenten. De grote voorkamer op de begane grond heeft een historiserende schouw met schuin naar boven toelopende boezem met schouw balk, rustend op gesneden korbelen. De schouw balk heeft aan de voorzijde gesneden figuren en wordt beëindigd met een bordenlijst. De haard zelf is uitgevoerd in schoon metselwerk, deels in visgraatverband. De serre wordt van de achterkamer gescheiden door een stelsel van een balk, consoles, pilasters en kolommen. Kolommen en pilasters zijn uitgevoerd in hout en rijk gesneden, balk en consoles zijn uitgevoerd in geornamenteerd stucwerk.

Rond de voortuin bevindt zich het oorspronkelijke smeedijzeren HEKWERK.

Waardering

Herenhuis met smeedijzeren hekwerk uit circa 1915 gebouwd in een overgangsstijl, die invloeden vertoont van het rationalisme en het baksteenexpressionisme

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een herenhuis met ornamentiek beïnvloed door het rationalisme en het baksteenexpressionisme. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn onder meer de ornamentiek in de voorgevel en de onderdelen in het interieur. Er is sprake van een ensemblewerking als onderdeel van de bebouwing langs de Oranjesingel, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare herenhuizen, welke samen met de oudere en latere typen en stijlen goed de ontwikkeling van de bouw van herenhuizen weergeven.
- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de Oranjesingel. De weg bezit nog een in vrij gave staat bewaard gebleven bestand aan historische huizen, die een aantrekkelijk en waardevol straatbeeld vormen.
- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting voor de nieuwe en kapitaalcrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale herenhuizen in de nieuw aangelegde straten rond de oude stad; een stadsuitbreiding die met het verwijderen van de vestingwerken aan het eind van de 19de eeuw mogelijk was geworden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis